

NB: de rapportage is (alleen) digitaal te bekijken via deze link [Home](#) | [Waterwerken WSHD](#)

Onderwerp: Waterwerken 2025

Babsnummer: 1643

1. **Gevraagd besluit**

- In te stemmen met de rapportage Waterwerken 2025
- De resultaten uit de rapportage Waterwerken 2025 mee te wegen bij de bespreking van de Kadernota 2027

2. **Probleemstelling - context**

In de beleidsplannen (het Waterbeheerprogramma, het Wegenbeheerprogramma en het Groenbeleidsplan) van ons waterschap zijn de te bereiken lange termijn doelen en de speerpunten voor deze planperiode (2022-2027) opgenomen.

Jaarlijks wordt in de programmabegroting vastgelegd welke activiteiten uitgevoerd worden en inspanningen er worden gedaan op weg naar het behalen van de doelen/speerpunten in de beleidsplannen.

Aan het eind van elk begrotingsjaar worden twee rapportages opgeleverd:

1. De jaarrekening, waarin wordt gerapporteerd over de in de begroting opgenomen activiteiten en inspanningen, inclusief de daarbij behorende middelen. De jaarrekening geeft daarmee antwoord op de vraag 'hebben we gedaan wat we in de begroting hebben afgesproken?'. Voor zover van toepassing wordt dit gedaan aan de hand van de in de begroting vastgestelde streefwaarden voor de Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's), die in het Water- en Wegenbeheerprogramma zijn opgenomen.
2. Waterwerken, waarin wordt gerapporteerd over de stand van zaken ten aanzien van het behalen van de (lange termijn) doelen/speerpunten uit de beleidsplannen. Waterwerken geeft daarmee antwoord op de vraag 'liggen we in de lopende planperiode (2022-2027) op koers onze doelen/speerpunten te behalen?'. Deze vraag wordt beantwoord op basis van de realisatie van de begroting (zie 1).

Met deze rapportages legt het college van Dijkgraaf en Heemraden verantwoording af aan de Verenigde Vergadering over de behaalde resultaten. Beide rapportages vormen de 'Check' in de bestuurlijke Plan-Do-Check-Act-cyclus (PDCA-cyclus). De relatie tussen beide rapportages kan dus als volgt samengevat worden:

1. De jaarrekening geeft antwoord op de vraag: 'hebben we afgelopen jaar gedaan wat in de begroting is afgesproken?'
2. Waterwerken geeft antwoord op de vraag: 'en liggen we daarmee op koers om onze doelen in de planperiode te bereiken?'

Dit voorstel betreft de rapportage over de doelen/speerpunten, Waterwerken 2025, en geeft daarmee dus antwoord op de vraag 'liggen we op koers?'.

3. **Beoogd effect en argumenten**

Het doel van Waterwerken is om in beeld te brengen wat de voortgang is met betrekking tot de doelen/speerpunten die in de verschillende beleidsplannen zijn vastgelegd. Waterwerken bevat een

'foto' van de stand van zaken. Het inzicht in de voortgang is van belang om tijdig doelen bij te kunnen stellen en/of aanvullende maatregelen te treffen.

Gerapporteerd wordt over de bestuurlijk vastgestelde doelen/speerpunten. Deze zijn opgenomen in de volgende beleidsplannen:

- Voor Waterveiligheid, Voldoende water, Schoon water en Waterketen het Waterbeheerprogramma 2022-2027;
- Voor Wegen het Wegenbeheerprogramma 2022-2027;
- Voor Groen en Biodiversiteit het Groenbeleidsplan 2022-2027.

Nb.: Omdat Waterwerken alleen gaat over de doelen/speerpunten uit deze beleidsplannen, geeft Waterwerken geen totaaloverzicht over de voortgang van alle taken en werkzaamheden van ons waterschap. Onderwerpen als huisvesting, organisatieontwikkeling, erfgoed en buitenland zijn niet of slechts summier in Waterwerken opgenomen.

Net als eerdere jaren is gekozen voor een volledig digitale rapportage. Waterwerken is te vinden onder de link: [Home | Waterwerken WSHD](#).

In Waterwerken zijn geen voorstellen tot bijstelling van doelen of maatregelen opgenomen. Waterwerken beperkt zich tot feitelijke constatering en rapportage over de toestand en ontwikkeling (de 'check' in de PDCA-cyclus) over het jaar 2025. Wel wordt er in Waterwerken 2025 een doorkijk gegeven op basis van de vastgestelde Programmabegroting 2026. Op basis van de resultaten uit 2025 en de voornemens voor 2026 wordt per speerpunt een uitspraak gedaan of we daarmee op koers liggen met de invulling van die speerpunten uit het Waterbeheerprogramma, Wegenbeheerprogramma en Groenbeleidsplan.

Een eventuele bijstelling van doelen of maatregelen (de 'act' in de PDCA-cyclus) kan plaats vinden in andere onderdelen van de P&C-cyclus zoals de Kadernota, de Programmabegroting, BURAP of begrotingswijziging. De eerste gelegenheid hiertoe is de Kadernota 2027, waarvan de behandeling in de Verenigde Vergadering van 3 juni 2026 plaats vindt.

Voor enkele indicatoren, zoals de peilindicator bij het programma watersystemen, geldt dat nog niet alle informatie beschikbaar is. In de loop van het jaar vindt op deze indicatoren een aanvulling van Waterwerken plaats.

Samenvatting Waterwerken 2025

In de bijlage onderaan dit voorstel is als samenvatting van Waterwerken voor elk van de speerpunten uit de verschillende beleidsplannen aangegeven of we op koers liggen of niet.

Nu we over de helft van de looptijd van onze beleidsplannen zijn, kan samenvattend gesteld worden dat we, met de voortgang die in 2025 is geboekt, voor meer dan de helft van de speerpunten uit het Waterbeheerprogramma, Wegenbeheerprogramma en Groenbeleidsplan op koers liggen. Dit geldt voor 15 van de 27 speerpunten. Wel zien we in de afgelopen jaren een trend dat voor steeds meer speerpunten geldt dat de realisatie ervan onder druk komt te staan of niet gehaald gaat worden.

Deze trend zet zich voort als we een doorkijk geven op basis van de voornemens die in de Programmabegroting 2026 opgenomen zijn. De verwachting is dat we aan het eind van 2026 moeten concluderen dat we voor de meerderheid van de speerpunten niet op koers liggen. Dat is mede het gevolg van de keuzes die in de begroting 2026 zijn gemaakt. De belangrijkste aandachtspunten liggen net als vorig jaar bij de programma's Waterketen en Watersysteem en bij het overkoepelende speerpunt Duurzaamheid.

Voor het programma Waterveiligheid wordt er op de meeste speerpunten voldoende vooruitgang geboekt. We liggen op koers om de waterkeringen tijdig aan de wettelijke normen te laten voldoen. Daarnaast zijn de eerste positieve ontwikkelingen van de natuurlijke duinaangroei in de Springertuinen te zien en hebben we een positieve pilot meerlaagsveiligheid uitgevoerd (met de gemeente Hoeksche Waard).

Net als vorig jaar constateren we dat de stappen in het duurzaam uitvoeren van de werkzaamheden niet heel groot zijn. Daarnaast verwachten we op basis van de vastgestelde begroting dat het verder op orde brengen van de zorgplicht voor de waterkeringen achter blijft. Hiermee staat de realisatie van 2 van de 7 speerpunten onder druk.

Voor het programma Watersysteem ligt de realisatie van 5 van de 6 speerpunten niet op koers. In deze programmaperiode zijn we begonnen met een integrale, gebiedsgerichte aanpak voor het watersysteem door middel van de watergebiedsplannen. Bij de diepgravende analyses hiervoor zijn we tot de conclusie gekomen dat de opgaven om ons watersysteem klimaatrobust en toekomstbestendig in te richten groter en complexer zijn dan we voorzien hadden. Deze grotere complexiteit, gecombineerd met gemaakte keuzes in de Programmabegroting 2026 en de Meerjarenstrategie, leiden tot significante vertraging in de uitvoering van de watergebiedsplannen. Hierdoor kunnen deze niet binnen de huidige programmaperiode worden afgerond. We moeten daarom met onze gebiedspartners scherpere keuzes maken over welke gebieden we volledig kunnen beschermen tegen wateroverlast en welke niet.

Hoewel de uitvoering van de KRW-maatregelen op schema ligt, is het onzeker of daarmee de waterkwaliteitsdoelen op tijd worden gehaald. De huidige waterkwaliteit is verbeterd maar voldoet nog niet aan de biologische waterkwaliteitselementen, vooral de waterplanten blijven achter. Ook zien we dat het realiseren van het vismigratieplan langer duurt dan verwacht.

Binnen het programma Waterketen lukt het nog steeds om te voldoen aan de wettelijke eisen. We liggen op koers met het verbeteren van de afnameverplichting met gemeenten, het verbeteren van de verwijderingsrendementen en de naleving van de lozingsvergunningen.

Voor 3 van de 5 speerpunten liggen we niet op koers. Omdat er in de begroting besloten is geen nieuwe Asset Lifecycle Management-studies (ALM-studies) op te starten, lukt het niet om in de planperiode van het Waterbeheerprogramma voor het gehele zuiveringsareaal de middellange-termijnopgave in beeld te hebben.

Om het energieverbruik en het polymeerverbruik te verminderen zijn de afgelopen jaren stappen gezet. De uitvoering van een aantal maatregelen is echter vertraagd, waardoor de realisatie van dit speerpunt onder druk staat. Verder blijkt het onverminderd lastig om kansen voor hergebruik van effluent uit onze zuiveringen te vinden en benutten.

Bij onze wegentaak constateren we dat we voor de vier speerpunten goed op koers liggen. We zien echter wel dat de omvang en complexiteit van de opgaven toeneemt, onder ander door toenemende wet- en regelgeving, het meer integraal werken en een grotere vraag naar inspraak vanuit de omgeving. Dit vormt een uitdaging, in het besef dat het grote aandeel B-wegen in de toekomst tot een grote(re) onderhoudsopgave gaat leiden. De afgelopen jaren constateren we dat zwaardere onderhoudsmaatregelen noodzakelijk zijn om de stabiliteit en levensduur van de weg te waarborgen. Belangrijke oorzaak hiervan is de toegenomen intensiteit van (zwaar) verkeer. Daarnaast is sprake van indexatie. Dit leidt tot een hoger investeringsvolume in de komende jaren.

Het waterschap hanteert het uitgangspunt dat de duurzame doelen alleen gehaald kunnen worden als duurzaamheid onderdeel uitmaakt van alle werkzaamheden. Daarom is in 2025 het 'Klimaatactieplan 2026-2030' opgeleverd, waarin de doelen uit de agenda duurzaam zijn vertaald naar concrete uitvoeringsstrategieën. Daarnaast is er ook gewerkt aan het 'Programmaplan Duurzaam WSHD' om duurzaamheid in de haarvaten van de organisatie te krijgen.

Met lange doorlooptijden van onze eigen projecten rondom groengas, grote onzekerheid rond het realiseren van zon- en windprojecten in onze regio en beperkingen door netcongestie is het zeer onwaarschijnlijk dat we het energieneutraal doel in 2030 gaan behalen. Desondanks blijven we inzetten op een mix aan energieprojecten om het doel (later) te bereiken en voldoende energie op te wekken om onze niet-vermijdbare CO₂-uitstoot te compenseren.

Ten slotte zijn er diverse zaken uitgevoerd in het kader van circulariteit. DuSpot, een marktplaats voor circulair gebruik van spullen, is sinds het vierde kwartaal van 2025 online. 60 collega's zijn opgeleid in MKI (milieu kosten indicator) en ons waterschap is onderdeel geworden van de

circulaire ketensamenwerking 'hoogwaardig hergebruik' in onze regio. Een goede basis voor aankomende jaren.

Voor de andere overkoepelende thema's – klimaatadaptatie, biodiversiteit, hemelwater en innovatie – geldt dat het in 2025 gelukt is om voldoende vooruitgang te boeken.

In de Kadernota 2027 wordt verder ingegaan op de voortgang van het realiseren van de beleidsvoornemens, en de keuzes die noodzakelijk zijn op weg naar het lange termijn doel om in 2050 klimaatrobust te zijn.

4. Kernboodschap

In Waterwerken 2025 wordt gerapporteerd over de voortgang van de doelen/speerpunten uit het Waterbeheerprogramma, Wegenbeheerprogramma en Groenbeleidsplan. Deze plannen hebben, als tussenstap op weg naar de lange termijn doelen (over het algemeen 2050), doelen/speerpunten voor de planperiode 2022-2027 geformuleerd. Waterwerken 2025 geeft antwoord op de vraag of we voor deze planperiode op koers liggen. Daarmee is Waterwerken een waardevol instrument in het sturen op de doelen die we als waterschap nastreven.

Voor ruim de helft van de speerpunten, 15 van de 27, uit het Waterbeheerprogramma, Wegenbeheerprogramma en Groenbeleidsplan geldt dat we op koers liggen. Voor steeds meer speerpunten geldt dat de realisatie van de voor de planperiode vastgestelde speerpunten onder druk staan. De belangrijkste aandachtspunten liggen onverminderd bij de programma's Waterketen en Watersysteem en bij het overkoepelende speerpunt Duurzaamheid.

Een doorkijk op basis van de vastgestelde begroting 2026 leert dat de trend zich doorzet dat de realisatie van steeds meer speerpunten onder druk komt te staan. Met de keuzes die in de begroting 2026 zijn gemaakt raken de in 2022 vastgestelde doelen voor het jaar 2027 dus steeds verder uit beeld.

Uit Waterwerken kan geconcludeerd worden of we moeten versnellen, temporiseren, extra maatregelen treffen e.d. De bespreking van de Kadernota, die in de Verenigde Vergadering van 3 juni 2026 plaats vindt, is dé gelegenheid om hierover in debat te gaan.

5. Regelgeving en beleid

Het Waterbeheerprogramma, Wegenbeheerprogramma en Groenbeleidsplan vormen de belangrijkste beleidsmatige documenten, en zijn door de Verenigde Vergadering vastgesteld. Hoewel er geen wettelijke verplichting is om over de voortgang van het behalen van doelen te rapporteren, vormt Waterwerken een belangrijk middel in het sturen op de doelen van het waterschap.

6. Historie – eerdere besluitvorming

Bij de vaststelling van de rapportage Waterwerken 2017/2018 is besloten om Waterwerken jaarlijks op te stellen en dat heeft vanaf die tijd dan ook plaats gevonden.

In het door het huidige college op 19 december 2023 vastgestelde Uitvoeringsprogramma 2023-2027, heeft Waterwerken een prominente rol gekregen in de verantwoording aan de Verenigde Vergadering over de voortgang en haalbaarheid van de doelen/speerpunten uit de beleidsplannen.

7. Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties omdat Waterwerken een inhoudelijke voortgangsrapportage is.

8. Duurzaamheid

Dit voorstel op zich bevat geen duurzaamheidsaspecten, behoudens dat er geen papier meer gebruikt wordt voor de rapportage.

In de rapportage Waterwerken 2025 zelf wordt nadrukkelijk gerapporteerd over verschillende onderdelen van duurzaamheid: energieneutraliteit, CO₂-uitstoot en circulariteit.

9. Alternatieven

Niet van toepassing

10. Organisatorische en personele consequenties / OR

Niet van toepassing

11. Risico- en beheersmaatregelen

Niet van toepassing

12. Communicatie (in- en extern)

Waterwerken is een openbare rapportagetool waarmee het college van Dijkgraaf en Heemraden verantwoording aflegt aan de Verenigde Vergadering over de voortgang op de beleidsdoelen. De primaire communicatiedoelgroep is dan ook de Verenigde Vergadering.

Na behandeling van Waterwerken 2025 in de Verenigde Vergadering wordt een persbericht uitgebracht, in combinatie met de berichtgeving over de Kadernota. Zo leggen we een logische koppeling tussen Waterwerken en de Kadernota. Op onze social mediakanalen besteden we aandacht aan een aantal opvallende en concrete resultaten die in Waterwerken naar voren komen.

In de communicatie rondom de jaarrekening die in juni volgt, wordt er uitgebreider verwezen naar de resultaten uit Waterwerken 2025. We doen dit door concrete projecten in beeld te brengen. Daarmee vergroten we de zichtbaarheid van ons waterschap en laten we zien wat onze inspanningen opleveren voor de omgeving.

13. Bekendmaking en vervolgprocedure

Via de reguliere kanalen (zie onder Communicatie) wordt Waterwerken 2025 onder de aandacht gebracht van partners en belanghebbenden.

Waterwerken geeft aan of we als waterschap op koers liggen om onze doelen/speerpunten te behalen. Uit Waterwerken kan geconcludeerd worden of we moeten versnellen, temporiseren, extra maatregelen treffen e.d. De bespreking van de Kadernota, die in de Verenigde Vergadering van 3 juni 2026 plaats vindt, is dé gelegenheid om hierover in debat te gaan.

14. Bevoegd orgaan

De beleidsplannen waarover gerapporteerd wordt, zijn door de Verenigde Vergadering vastgesteld. De rapportage over de voortgang van de doelen uit deze plannen wordt daarom ook aan de Verenigde Vergadering voorgelegd.

15. Toelichting / kanttekeningen

Waterwerken rapporteert over de voortgang van de speerpunten en de daaronder liggende subdoelen uit Waterbeheerprogramma, Wegenbeheerprogramma en Groenbeleidsplan. Aan de

subdoelen uit deze plannen zijn zogeheten Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) gekoppeld, waarmee de voortgang gerapporteerd kan worden. Op dit moment is het nog niet mogelijk om bij alle KPI's streefwaarden te benoemen en/of op alle KPI's kwantitatief te rapporteren.

Over de ontwikkeling van de KPI's en streefwaarden is de Verenigde Vergadering via de bestuurlijke informatiebrief 2024-35 op 10 december 2024 geïnformeerd. Daar waar de KPI's voldoende zijn uitgewerkt, zijn deze gerapporteerd in Waterwerken.

Inmiddels is, mede naar aanleiding van enkele rapporten van de Rekenkamer, ook een bestuurlijke werkgroep vanuit de Verenigde Vergadering gestart met het formuleren van KPI's, in eerste instantie voor de waterketen. Dit proces is thans nog gaande; een korte tussentijdse terugkoppeling is door de werkgroep gegeven tijdens de informatieve Verenigde Vergadering van 1 oktober 2025.

16. Bijlagen

Samenvatting voortgang speerpunten Waterbeheerprogramma, Wegenbeheerprogramma en Groenbeleidsplan 2022-2027.

De rapportage Waterwerken is enkel digitaal raadpleegbaar, via deze link: [Home | Waterwerken WSHD](#)

Vorige versies van waterwerken zijn te raadplegen via [Rapportage waterwerken | Waterschap Hollandse Delta \(wshd.nl\)](#)

Vergaderdatum: 8 april 2026

Agendapunt:

iBabsnummer: 1643

BESLUIT VERENIGDE VERGADERING

ONDERWERP Waterwerken 2025

DE VERENIGDE VERGADERING VAN WATERSCHAP HOLLANDSE DELTA,

op voordracht van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta van 3 maart 2026;

gehoord het advies van de Commissie Waterhuishouding en waterzuivering (water), Waterkering, wegen en vergunningverlening (WWV) en Middelen, bestuurlijke zaken en handhaving (MBH) van 23, 34 en 25 maart 2026;

overwegende dat:

- De rapportage Waterwerken 2025 rapporteert over de voortgang van de doelen/speerpunten uit de vigerende beleidsplannen van Hollandse Delta;
- Waterwerken 2025 daarmee input vormt voor de beleidscyclus;

gelet op:

- artikel 77 Waterschapswet;

BESLUIT:

- In te stemmen met de rapportage Waterwerken 2025;
- De resultaten uit de rapportage Waterwerken 2025 mee te wegen bij de bespreking van de Kadernota 2027.

Ridderkerk, 8 april 2026

De Verenigde Vergadering voornoemd,
secretaris-directeur, dijkgraaf,

V. Bergsma

J.F. Bonjer

Bijlage: Samenvatting voortgang speerpunten Water- en Wegenbeheerprogramma en Groenbeleidsplan 2022-2027

Programma	Speerpunt	Voortgang					
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Waterveiligheid	We houden de waterkeringen op orde						
	We versterken de natuurlijke duinaangroei						
	We vergroten de biodiversiteit op de dijken en in de duinen						
	We vergroten de veiligheid van het gebied achter de dijken en duinen						
	We vergroten het meervoudig gebruik van de waterkeringen						
	We verminderen de CO ₂ -uitstoot bij de uitvoering van werkzaamheden aan de waterkeringen						
	We vergroten de innovativiteit						
Watersysteem	We geven een impuls aan de waterkwaliteit en biodiverse waternatuur						
	We verminderen de watervervuiling						
	We maken het watersysteem klaar voor het klimaat van 2050						
	We vergroten de grip op het watersysteem om invulling te geven aan het zoetwatervraagstuk						
	We vergroten de meerwaarde van water, de zichtbaarheid van goed water en het waterplezier						
	We verminderen de uitstoot van broeikasgassen bij de uitvoering van het waterbeheer						
Waterketen	We voldoen aan de wettelijke eisen						
	We verbeteren de kostenefficiëntie, de doeltreffendheid, de adequaatheid en de voorspelbaarheid van de waterketen						
	We verminderen de CO ₂ -uitstoot bij de uitvoering van werkzaamheden aan de waterketen						
	We continueren en waar nodig intensiveren de samenwerking met ketenpartners						
	We vergroten op maatschappelijk verantwoorde wijze de meerwaarde uit afvalwater en zuiveringsslib						
Wegen	We richten wegen en fietspaden duurzaam veilig in, passend bij hun functie in het infrastructuurnetwerk						
	Met robuuste netwerken voor alle modaliteiten zorgen we voor goede bereikbaarheid en bijdrage aan mobiliteitstransitie						
	We differentiëren het onderhoudsniveau al naar gelang de functie van de weg of het fietspad						
	We hanteren duurzaamheid als leidend principe voor het beheer en onderhoud van het wegenareaal						
Toekomstbestendig waterbeheer	We beperken onze impact op milieu en klimaat						
	We verbeteren de klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van ons gebied						
	We 'vergroenen' en versterken de biodiversiteit						
	We gaan anders om met hemelwater						
	Versterken van het innovatief vermogen						